

Sygn. akt I ACa 78/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Tomasz Opitek (spr.)
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko M. D.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w K. D. C.

o stwierdzenie nieważności umowy sprzedaży

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 30 listopada 2012 r., sygn. akt I C 354/11

- 1) oddała apelację;
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego;
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej kuratorowi powoda-radcy prawnemu K. G. wynagrodzenie 3321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych, w tym 621 złotych podatku od towarów i usług, za czynności podjęte w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 78/13

UZASADNIENIE

Powód A. J. w pozwie wniesionym przeciwko pozwanemu M. D., po ostatecznym sprecyzowaniu żądania przez ustanowionego dlań kuratora, domagał się ustalenia nieważności umowy sprzedaży z dnia 23.03.2007 r. mocą której

sprzedał pozwanemu udział w wysokości 1/2 części w prawie własności działki gruntowej nr (...) o pow. 0,2151 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny o nr (...), położonej przy ul. (...) w W., a objętej księgą wieczystą Nr (...) Sądu Rejonowego w Ż.

Uzasadniając żądanie powód wskazał na fakt jego częściowego ubezwłasnowolnienia, orzeczonego postanowieniem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 12 kwietnia 2007 r., zapadłym w sprawie o sygn. akt I Ns 31/07. Wskazał, że częściowe ubezwłasnowolnienie nastąpiło z powodu niedorozwoju umysłowego stopnia lekkiego i uzależnienia od alkoholu z cechami psychodegradacji, przy czym to sam pozwany w dniu 3 listopada 2006 r. wystąpił do Prokuratury o wszczęcie procedury zmierzającej do ubezwłasnowolnienia powoda.

Powód podniósł, iż postanowienie o ubezwłasnowolnieniu zostało wydane w niespełna miesiąc po zawarciu umowy sprzedaży udziału nieruchomości. Nadmieniał, iż opinia psychiatryczno- psychologiczna opracowana w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie (w kilka zaledwie dni po zawarciu kwestionowanej umowy) wykazała, że powód bez kontroli z zewnątrz podejmować może niekorzystne decyzje, w szczególności może zbyć majątek za cenę odbiegającą od wartości rzeczywistej, aby uzyskane pieniądze przeznaczyć na zakup alkoholu.

Pozwany M. D., wniósł o oddalenie powództwa i argumentował, iż powód zawierając umowę sprzedaży w dniu 23.03.2007 r. działał świadomie i ze zrozumieniem skutków prawnych wynikających z podejmowanych czynności. Nadto notariusz, W. Ś., sporządzający umowę sprzedaży nie stwierdził, aby powód działał pod wpływem błędu, przymusu, groźby podstępny, czy też pod wpływem środków odurzających. Pozwany podniósł także, że „zawierając umowę sprzedaży” spłacił długi zaciągnięte przez powoda.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 30 listopada 2012 roku oddalił powództwo (pkt 1 sentencji), orzekł, iż nie obciąża powoda kosztami procesu (pkt 2) oraz nakazał wypłacenie kuratorowi powoda K. G. wynagrodzenia w kwocie 4.428 złotych z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej.

Orzeczenie to zapadło na tle następująco ustalonego stanu faktycznego:

Strony zawarły w dniu 23 marca 2007 r. umowę sprzedaży udziału w wysokości 1/2 części w prawie własności działki gruntowej nr (...) o pow. 0,2151 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny o nr (...), położonym przy ul. (...) w W., objętej księgą wieczystą Nr (...) Sądu Rejonowego w Ż. za cenę 30000 zł. Umowę w formie aktu notarialnego sporządził notariusz W. Ś.

Z kolei w dniu 6.08.2007 r. pozwany zawarł z J. D. umowę darowizny opisanej nieruchomości. Obecnie właścicielem owej nieruchomości jest właśnie J. D..

Powód w chwili zawarcia umowy miał 45 lat. Wedle stanu na dzień zawarcia umowy stwierdzono u powoda obniżony intelekt - na pograniczu normy i upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim oraz psychodegradację, związaną z przewlekłym alkoholizowaniem się.

W dniu 13 stycznia 2005 r. Sąd Rejonowy w Ż. ustanowił dla powoda kuratora jako dla osoby ułomnej. Funkcję tę powierzono pozwanemu M. D., powierzając mu prowadzenie wszelkich spraw powoda przed urzędami, a także sprawowanie całodobowej, osobistej opieki nad powodem.

Z treści opinii psychologicznej z dnia 29.04 2003 r., sporządzonej przez psychologa F. C., dołączonej do wniosku o ustanowienie kuratora wynikało, że powód w owym czasie nie był w stanie funkcjonować i egzystować ze względu na poziom rozwoju umysłowego, degradację osobowości, brak odpowiedzialności i zaradności życiowej oraz patologię funkcjonowania społeczno-emocjonalnego.

W dniu 3 listopada 2006 r. pozwany wystąpił do Prokuratury o ubezwłasnowolnienie powoda. W piśmie argumentował, że jako kurator dla osoby ułomnej nie jest w stanie ochronić powoda przed jego poczynaniami

finansowymi i życiowymi. W postępowaniu wszczętym na wniosek Prokuratora Prokuratury Okręgowej w B. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej dopuścił dowód z opinii biegłych lekarza psychiatry i psychologa.

Biegli w dniu 27 marca 2007 r. przeprowadzili badanie powoda. W opinii z dnia 28 marca 2008 r. stwierdzili u powoda niedorozwój umysłowy stopnia lekkiego, zespół uzależnienia od alkoholu z cechami psychodegradacji. Z opinii tej wynikało ponadto, że powód nie jest w stanie zapanować nad swoim zachowaniem i skutecznie przeciwdziałać niekorzystnym dla samego siebie zachowaniom, w tym zaciąganiu kredytów i zawieraniu niekorzystnych umów. Wskazali, iż bez kontroli zewnętrznej powód zawrzeć może niekorzystne umowy, w tym zbyć majątek, a uzyskane pieniądze przeznaczyć na zakup alkoholu. W opinii biegłych powód wymagał wówczas pomocy w zakresie dokonywania czynności prawnych, dysponowania finansami i podejmowania decyzji o leczeniu.

Pozwany, będąc przesłuchany w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie w charakterze świadka, na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2007 r. zeznał, iż powód nie radzi sobie w życiu, nadal pije alkohol, a nadto, że powód jest właścicielem działek i udziału w domu.

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej częściowo ubezwłasnowolnił powoda z powodu niedorozwoju umysłowego stopnia lekkiego i uzależnienia od alkoholu z cechami psychodegradacji.

Powód nie rozumiał jakiej treści oświadczenie woli złożył w dniu 23.03.2007 r., przy czym nie godził się na sprzedaż domu.

W dacie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości powód pozostawał w stanie wyłączającym świadome powzięcie woli. Ze względu na niski intelekt i cechy psychodegradacji alkoholowej obniżone zostały jego funkcje poznawcze, w tym zdolność rozumienia i przyswajania norm prawnych oraz zdolność przewidywania ich konsekwencji.

Rozstrzygając sprawę Sąd Okręgowy wskazał na brzmienie art. 82 k.c. i stwierdził, iż ustalony stan faktyczny świadczy o pozostawaniu powoda w chwili zawarcia umowy w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli. W konsekwencji Sąd ten wskazał, że umowa z dnia 23.03.2007 r. jest czynnością prawną nieważną.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż stosownie do art. 189 k.p.c. z powództwem o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może wystąpić osoba, która posiada interes prawny. Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga zaś wykazania, iż oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie, a przez to wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia praw powoda w przyszłości. Jeżeli jednak doszło już do naruszenia prawa, w związku z którym powodowi służy roszczenie o świadczenie, wówczas wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, albowiem sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego.

Wychodząc z tych rozważań Sąd Okręgowy stwierdził, iż powód nie posiada interesu prawnego w stwierdzeniu nieważności spornej umowy, albowiem pozwany nie jest już właścicielem udziału w nieruchomości, który był przedmiotem owej umowy. W następstwie umowy darowizny właścicielem nieruchomości jest syn pozwanego J. D..

W konsekwencji, w ocenie Sądu pierwszej instancji wyrok wydany na podstawie art. 189 k.p.c. nie zrealizowałby interesu prawnego powoda, związanego z przedmiotem sporu - powód na podstawie tego wyroku nie mógłby domagać się wpisania prawa własności do księgi wieczystej.

Sąd Okręgowy – odwołując się do poglądu Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 20.10.2011 r. IV CSK 13/11) – zaznaczył, że wyrok ustalający nieważność umowy może być podstawą wpisu do księgi wieczystej wyłącznie wtedy, gdy w chwili rozpoznania wniosku o wpis, rzeczywisty stan jest zgodny ze stanem wynikającym z wpisu dokonanego przed zawarciem umowy.

W ustalonym stanie faktycznym wyrok ustalający nieważność umowy doprowadziłby natomiast do istnienia niezgodności między księgą wieczystą, a rzeczywistym stanem prawnym.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji jedynie powództwo przewidziane w art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (dalej: u.k.w.h.) jest drogą umożliwiającą trwale i skutecznie wobec wszystkich obalenie domniemania ustanowionego w art. 3 u.k.w.h.

Sąd Okręgowy wyraził też pogląd, iż jedynie wyrok uwzględniający powództwo przewidziane w art. 10 ust. 1 u.k.w.h. może być podstawą skorygowania stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej. Nieważność umowy jest wówczas badana przesłankowo.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, który zaskarżył orzeczenie w części, a to w zakresie pkt. 1. Skarżący zarzucił naruszenie art. 189 k.p.c. w zw. z art. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a polegające na przyjęciu, iż:

- wyrok uwzględniający powództwo doprowadziłby do istnienia niezgodności między księgą wieczystą, a rzeczywistym stanem prawnym, nadto pominięcie, iż wyrok wydany w oparciu o art. 189 k.p.c. ma wyłącznie charakter deklaratoryjny, a powołana umowa jest w oparciu o art. 82 k.c. nieważna z mocy prawa, wobec czego istnienie takiego wyroku może stanowić podstawę do wytoczenia powództwa z art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece
- powód nie posiada interesu prawnego w ustaleniu nieważności w/w umowy sprzedaży – co stwierdzając, Sąd pominął, iż powód domagał się jako osoba ubezwłasnowolniona usunięcia niepewności i ustalenia, czy mocą kwestionowanej umowy przeniósł prawo własności na rzecz pozwanego swojego kuratora, tj. czy umowa sprzedaży jest ważna, czy też jest nieważna.

Zdaniem apelującego cel powództwa opartego na art. 189 k.p.c. jest inny aniżeli wynikający z art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece i zmierza do udzielenia powodowi ochrony poprzez usunięcie stanu niepewności. Zapadłe tu orzeczenie dotyczy stron umowy. Uregulowanie stanu księgi wieczystej, a tym bardziej obalenie wskazanego powyżej domniemania, nie jest zatem istotą żądania.

Powód zarzucił także Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do przywołanych przez powoda (w piśmie procesowym z dnia 28.11.2012 r.) okoliczności, wskazujących na posiadanie przez powoda interesu prawnego w ustaleniu jak w żądaniu pozwu, a skoncentrowanie przedmiotu rozpoznania wyłącznie na ewentualnym powództwie o uzgodnienie tej treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku pkt 1 poprzez ustalenie, iż umowa sprzedaży z dnia 23.03.2007 roku, mocą której powód sprzedał pozwanemu udział w wysokości 1/2 części w prawie własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) Sądu Rejonowego w Ż., jest nieważna, a nadto o przyznanie kuratorowi powoda K. G. wynagrodzenia w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie była zasadna.

Na wstępie odnotować należy, iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy są w zupełności prawidłowe i adekwatne do przeprowadzonych w sprawie dowodów. Ustalenia owe nie zostały w apelacji zakwestionowane w jakiegokolwiek części. Powód nie formułował zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego, mogącego skutkować błędami w ustaleniach faktycznych bądź brakiem ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia, a wynikających z dowodów zaferowanych przez strony.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny przyjął ustalenia Sądu Okręgowego o faktach za własne, a wśród nich i to, zgodnie z którym w chwili zawarcia kwestionowanej umowy powód pozostawał w stanie psychicznym wyłączającym swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Wbrew stanowisku apelującego Sąd Okręgowy nie uchybił także przepisowi art. 189 k.p.c., a w szczególności dokonał prawidłowej wykładni pojęcia interesu prawnego, jako przesłanki uwzględnienia powództwa opartego na wymienionym przepisie.

Przede wszystkim odnotować należy, iż żądanie ustalenia nieważności odniesione było do umowy sprzedaży udziału we współwłasności oznaczonej nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta Nr (...) Sądu Rejonowego w Ż.. Wobec tego także ocena istnienia bądź braku interesu prawnego po stronie powoda dokonywana być powinna przez pryzmat skutków jakie ewentualny wyrok uwzględniający powództwo mógłby wyrzucić w sferze prawnej powoda. Skoro dla przedmiotowej nieruchomości urządzona jest księga wieczysta, w której ujawniony jest stan prawny (własnościowy) przedmiotowej nieruchomości, a ujawnieniu temu służy domniemanie o jakim mowa w art. 3 u.k.w.h., tedy istnienie interesu prawnego oceniać należy właśnie pod kątem skutku jaki wyrok ustalający nieważność umowy będzie mógł wyrzucić w zakresie treści księgi wieczystej (przede wszystkim w zakresie ujawnionego tam właściciela nieruchomości).

Nie jest natomiast uzasadniony pogląd apelującego, jakoby jego interes prawny postrzegać należało w szerokim spectrum wzajemnych stosunków i relacji pomiędzy powodem a pozwanym (jako kuratorem ubezwłasnowolnionego częściowo powoda).

Kwestia skuteczności orzeczenia ustalającego nieważność umowy jako mającego stanowić samoistną podstawę wpisu do księgi wieczystej prawa własności na rzecz poprzednio ujawnionego tam właściciela jest w judykaturze i piśmiennictwie prawniczym postrzegana niejednolicie. Nawet jednak przy akceptacji poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2011 roku sygn. IV CSK 13/11 – wedle którego wyrok ustalający (w oparciu o art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c.) nieważność umowy na podstawie której dokonano wpisu nowego właściciela nieruchomości, może być podstawą wpisu w księdze wieczystej usuwającego niezgodność – interes prawny powoda w żądanym ustaleniu, w stanie faktycznym istniejącym w rozpatrywanej sprawie nie istniał.

Skoro bowiem aktualny stan prawny nieruchomości, ujawniony w księdze wieczystej, jest taki, iż powód nie jest właścicielem udziału w nieruchomości nabytego na podstawie kwestionowanej umowy, tedy wyrok stwierdzający nieważność umowy sprzedaży zawartej między stronami procesu nie pozwoli na dokonanie jakiegokolwiek zmiany treści wpisów w księdze wieczystej.

Materialnoprawną przesłanką uwzględnienia powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, opartego na przepisie art. 189 k.p.c. jest istnienie interesu prawnego w żądanym ustaleniu.

Oznacza to, iż dla uwzględnienia powództwa nie jest wystarczające stwierdzenie, że – zgodnie z twierdzeniem strony powodowej – określony stosunek prawny istnieje lub nie istnieje (np. jak w rozpatrywanym przypadku – umowa sprzedaży jest nieważna). Prócz tego niezbędne jest istnienie interesu prawnego tzn. stanu w którym: po pierwsze, nie istnieje inny środek prawny, przy użyciu którego powód uzyskać może skuteczną ochronę prawną, a po drugie, orzeczenie ustalające wydane w oparciu o art. 189 k.p.c. taką skuteczną ochronę prawną powodowi zapewni.

W rozpatrywanej sprawie nie jest spełniony ani pierwszy, ani drugi z podanych warunków. Wyrok ustalający nieważność umowy nie zapewni powodowi skutecznej ochrony prawnej, skoro pomimo stwierdzenia nieważności czynności prawnej, nie umożliwi on zmiany treści księgi wieczystej w zakresie ujawnionego tam stanu własnościowego nieruchomości. Jednocześnie istnieje zaś inny środek prawny tj. wzmiankowane już powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, przy użyciu którego realizacja celu przyświecającego obecnej akcji procesowej powoda może nastąpić.

Uwaga powyższa nie może być rzecz jasna rozumiana jako wyrażana na przyszłość ocena prawna zasadności ewentualnego powództwa o jakim mowa w art. 10 u.k.w.h., a to z tej prostej przyczyny, iż nieważność umowy sprzedaży z dnia 23 marca 2007 roku nie będzie jedyną okolicznością warunkującą powodzenie takiego powództwa. Jednocześnie unaocznia to jednak, iż interes prawny powoda będzie mógł być urzeczywistniony dopiero w ramach wzmiankowanego postępowania, a sąd rozpoznający owo powództwo będzie miał możliwość przesłankowego ustalenia nieważności umowy sprzedaży z dnia 23 marca 2007 roku. Ustalenie nieważności przedmiotowej umowy nabierze jednak znaczenia prawnego dopiero w razie zaistnienia także pozostałych przesłanek pozwalających na zgodne z oczekiwaniami powoda uzgodnienie treści księgi wieczystej. W szczególności konieczną okaże się wówczas ocena ważności i skuteczności umowy darowizny zawartej pomiędzy pozwanym a jego synem – obecnym właścicielem nieruchomości. Jeżeli natomiast sąd rozpatrujący wzmiankowane powództwo ustali, iż istnieją określone, trwałe przeszkody dla uwzględnienia powództwa o uzgodnienie treści księgi wieczystej (leżące poza sferą nieważności umowy sprzedaży z dnia 23 marca 2007 roku) wówczas też samo ustalenie nieważności umowy z dnia 23 marca 2007 r. nie będzie miało żadnego znaczenia prawnego.

Są to okoliczności, które potwierdzają prawidłowość oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy, tej mianowicie – iż wyzbycie się przez pozwanego w wyniku umowy darowizny z dnia 6.08.2007 roku własności przedmiotowej nieruchomości doprowadziło do sytuacji, w której powód nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia w oparciu o przepis art. 189 k.p.c. nieważności umowy sprzedaży z dnia 23 marca 2007 roku.

Odnosząc się do zarzutu i twierdzenia zamieszczonego w apelacji trzeba też wskazać, iż wbrew pogładowi skarżącego, istnienie (odrębnego) wyroku ustalającego nieważność umowy sprzedaży z dnia 23 marca 2007 r. nie jest potrzebne do wytoczenia powództwa z art. 10 u.k.w.h..

Dla poparcia zaprezentowanej oceny prawnej powództwa przytoczyć można także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 15 lutego 2012 roku sygn. I CSK 264/11, gdzie wskazano, iż: powództwo z art. 10 u.k.w.h. jest *sui generis* powództwem o ustalenie, a oba powołane przepisy upodabnia przesłanką interesu prawnego w ustaleniu rzeczywistego stanu prawnego, przy czym i tam: wyrok wydany na podstawie art. 189 k.p.c. nie zrealizowałby interesu prawnego powoda, związanego z przedmiotem sporu /.../ i nie byłoby ani poprawne w świetle przepisów prawa materialnego, ani racjonalne procesowo kierowanie powoda najpierw na drogę postępowania ustalającego na podstawie art. 189 k.p.c., a następnie wracanie do sprawy o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Zarzut apelacji naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do przywołanych przez powoda (w piśmie procesowym z dnia 28.11.2012 r.) okoliczności, wskazujących na posiadanie przez powoda interesu prawnego – również nie zasługiwał na uwzględnienie, w tym znaczeniu, iż nie mógł prowadzić do zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Okoliczności – inne od omówionych już powyżej aspektów prawnorzeczowych rozpatrywanego powództwa – o jakich powód wzmiankował w piśmie procesowym z dnia 28.11.2012 r. to fakt częściowego ubezwłasnowolnienia powoda i stosunek kurateli istniejący pomiędzy pozwanym a powodem jako podopiecznym. W tym kontekście powód argumentował, iż wyrok ustalający nieważność umowy pozwoli sądowi opiekuńczemu na należyte rozważenie, czy pozwany będzie mógł nadal pełnić obowiązki kuratora powoda, pozwali także na właściwą karnoprawną ocenę zachowania pozwanego.

Sąd pierwszej instancji rzeczywiście nie odniósł się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do tego rodzaju argumentów. Brak ów nie uniemożliwił jednak, ani nawet znacząco nie utrudnił kontroli instancyjnej orzeczenia, zatem nie był argumentem na rzecz uwzględnienia apelacji.

Jak już wzmiankowano na wstępie, skoro żądanie ustalenia nieważności odniesione było do umowy sprzedaży udziału we współwłasności oznaczonej nieruchomości, to i ocena istnienia bądź braku interesu prawnego po stronie powoda

dokonywana być powinna wyłącznie przez pryzmat skutków jakie ewentualny wyrok uwzględniający powództwo mógłby wyrzucić w sferze prawnej powoda dotyczącej tej nieruchomości.

Jednocześnie, wbrew pogładowi powoda, wyrok ustalający nieważność umowy, oparty na przepisie art. 189 k.p.c., nie jest konieczny dla dokonania przez sąd opiekuńczy prawidłowych ocen w sferze kontynuowania przez pozwanego sprawowania funkcji kuratora powoda jako osoby ubezwłasnowolnionej częściowo. Nie jest też warunkiem dokonywania przez uprawnione organy Państwa oceny karnoprawnej postępowania pozwanego.

Z przedstawionych względów, Sąd Apelacyjny uznał, iż zaskarżony wyrok odpowiada prawu i jest trafny. Apelację powoda, jako bezzasadną, należało przeto oddalić, o czym Sąd odwoławczy orzekł w oparciu o przepis art. 385 k.p.c..

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. tj. postanowił nie obciążać nimi powoda, pomimo niekorzystnego dlań wyniku postępowania apelacyjnego.

Przypadek powoda, będącego osobą częściowo ubezwłasnowolnioną, występującego z powództwem przeciwko osobie pełniącej funkcję jego kuratora, w sytuacji gdy stan faktyczny sprawy jednoznacznie wskazywał na wykorzystanie przez pozwanego stanu psychofizycznego powoda w chwili zawierania umowy, stanu który wyłączał świadome i swobodne powzięcie i wyrażenie woli przez powoda, i gdy zachodziło duże prawdopodobieństwo, iż zawarta w ten sposób umowa była dla powoda niekorzystna, a nawet krzywdząca – to okoliczności, które zdecydowanie przemawiały za odstąpieniem od orzekania o kosztach postępowania wedle reguły odpowiedzialności za wynik postępowania.

Ustanowionemu ad hoc kuratorowi powoda, który działał za powoda w postępowaniu apelacyjnym, a będącemu radcą prawnym, Sąd Apelacyjny przyznał od Skarbu Państwa wynagrodzenie ustalone odpowiednio do przepisów § 2, § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /.../ w zw. z § 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 sierpnia 1982 r. w sprawie stawek /.../ stawek należności kuratorów.